

**Partijcongres
23 maart 2024**

Vergaderstukken

versie 15 maart 2024

Inhoudsopgave

Huishoudelijke mededelingen	4
Programma congres	6
2. Deelsessies	7
2.1 Resoluties	9
3.6 Verslag congres 23/9/23	10
3.7 Svz eerder aangenomen resoluties	15
3.10 Benoemingen	19
- Voorzitter Eduardo Freistichting	
- Landelijk Bestuur: secretaris en voorzitter	

De herziene begroting 2024, agendapunt 3.8, kun je separaat downloaden via www.cda.nl/partijcongres

Huishoudelijke mededelingen

1. Locatie en route

Locatie partijcongres

Congrescentrum Hart van Holland
Berencamperweg 12
3861 MC Nijkerk

Bereikbaarheid

Openbaar Vervoer:

Op zaterdagen rijdt er helaas geen bus naar het congrescentrum. Daarom zetten we vanaf treinstation Nijkerk een pendelbus in, die je voor de deur van Hart van Holland afzet en weer ophaalt.

We vragen hiervoor een bijdrage van € 5,00 euro in de kosten. Op het aanmeldformulier kun je aangeven of je hier gebruik van wilt maken.

De bus rijdt tussen 08.30-18.30 uur (en mogelijk langer indien deelnemers aan het 12 Provinciën Diner hier nog gebruik van maken)

Ook kun je vanaf station Amersfoort of station Nijkerk gebruik maken van de <https://haltetaxi.rrreis.nl/>

Parkeren

Direct bij de locatie zijn voldoende parkeerplaatsen. We vragen een bijdrage van € 5,00 euro voor de parkeerkosten. Op het aanmeldformulier kun je aangeven of je hier gebruik van wilt maken.

2. Toegangsdeuren open

De toegangsdeuren gaan om 09.00 uur open, het programma begint om 09.45 uur met een korte opening, gevolgd door de parallelle sessies over de amendementen en resoluties om 10.00 uur.

3. Catering

Consumpties

Consumpties zijn voor rekening van de deelnemers. Je kunt deze alleen met de pin afrekenen, rechtstreeks bij de buffetten. We werken niet met munten deze keer.

Lunch

Je kunt via het aanmeldformulier een lunchbon bestellen en aangeven of je nog dieetwensen hebt. De kosten voor een lunch bedragen € 17,50 p.p. De lunch bestaat uit een lunchpakket met diverse broodjes en een drankje. Dinsdag 19/3, 12.00 uur sluit de mogelijkheid om een lunch te bestellen.

Mocht je onverhoopt verhinderd zijn en je meldt je na 17 maart af, dan kunnen we je lunch niet meer annuleren en het bedrag helaas niet meer retourneren.

12 Provinciën Diner

Na de succesvolle edities in Amsterdam, Nijkerk en 's-Hertogenbosch organiseren we, wederom in Nijkerk, het vierde 12 Provinciën diner.

Na afloop van het congres en de borrel kun je rond 17.30 uur aanschuiven aan het diner en genieten van een avond met heerlijk eten, entertainment en de inmiddels legendarische veiling.

Hiervoor dien je je wel aan te melden, dat kon tot 15 maart.

4. Stands en CDA-winkel

Op het cateringplein zijn er weer stands van diverse netwerken van het CDA die zich presenteren.

En op de hoek bij de ontvangstbalies en het kleine cateringplein vind je de CDA-winkel, waar je tegen bodemprijzen CDA-materialen kunt kopen. Afrekenen kan alleen met de pin.

5. Stemrecht partijcongres 23 maart 2024

Je hebt stemrecht als je voor 27 januari 2024 lid bent geworden.

Daarnaast moet je uiterlijk bij aanvang van het congres aan je financiële verplichtingen hebben voldaan. Dit houdt voor dit congres in dat je minimaal je contributie over 2023 betaald moet hebben, als je contributie plichtig was.

Heb je nog niet aan je financiële verplichtingen voldaan, dan kun je het juiste bedrag overmaken op NL97INGB 0000 712 000 tnv Stg. Secretariaat CDA, o.v.v. je relatienummer en contributie 2023.

Het helpt ons als je je ruim op tijd aanmeldt voor het congres en je contributie voor 2023 op tijd betaald hebt. Dan kunnen wij nog controleren of we je contributie hebben ontvangen en je stemrecht toewijzen.

6. Stemmen tijdens het congres

Bij de ontvangstbalie ontvangen de stemhebbende leden een stemboekje, waarmee zowel in de sessies als plenair gestemd kan worden.

Stemmen tijdens de deelsessies

Tijdens de sessies zal gestemd worden door het stemboekje omhoog te houden. Is de uitslag duidelijk, dan hoeft er niet geteld te worden. Is de uitslag niet direct duidelijk, dan zal een stemploeg de stemboekjes tellen en de uitslag aan de voorzitter van de sessie doorgeven.

Stemmen plenair

Tijdens het plenaire deel zal de voorzitter van de vergadering vragen bij stemming over de amendementen/resoluties je stemboekje in de lucht te houden. Mocht niet direct duidelijk zijn of er een meer- of minderheid is, dan zal de voorzitter vragen een voor of tegen biljet op kleur uit je stemboekje te scheuren en dat in te leveren bij de stemploeg in de zaal. Achter de schermen worden de stembiljetten dan geteld, de uitslag volgt later.

Verkiezingsprogramma

Tijdens het congres zullen de amendementen op het verkiezingsprogramma in de ochtend in parallelle sessies behandeld worden, zowel discussie als stemming.

Wordt een amendement tijdens de sessies niet met $\frac{2}{3}$ meerderheid aangenomen of afgewezen, dan zal het amendement in de middag plenair terugkomen.

Tijdens het plenaire middagdeel (14.00-15.15 uur) zal over de amendementen die tijdens de ochtendsessies niet met $\frac{2}{3}$ meerderheid zijn aangenomen of afgewezen opnieuw kort gediscussieerd en vervolgens gestemd worden.

Als over alle amendementen gestemd is, zal het verkiezingsprogramma worden vastgesteld.

Programma

- 1. Welkomstwoord** (opening congres) op cateringplein **09.45-09.50**

- 2. Sessies:**
Twee sessies behandeling amendementen en resoluties **10.00-11.45**
Vitale Vereniging
ALV Bestuurdersvereniging, Europa & decentraal

- 3. Huishoudelijk deel (plenair)** **12.00-13.00**
  - 3.1 Opening en welkom
  - 3.2 Wilhelmus
  - 3.3 In memoriam
  - 3.4 Meditatief moment
  - 3.5 Ingekomen stukken
  - 3.6 Vaststellen verslag congres 23/9/23
  - 3.7 Svz resoluties congres 23/9/23
  - 3.8 Gewijzigde begroting 2024
  - 3.9 Afscheid
  - 3.10 Benoemingen
  - 3.11 Bijdrage CDJA
  - 3.12 CDA Vrouwen Award
  - 3.13 Presentatie adviezen commissie Sterk
  - 3.14 Toespraak partijvoorzitter

- Lunch** **13.00-14.00**

- 4. Plenair Europa** **14.15-15.25**
  - 4.1 VKP: Behandeling amendementen plenair (overgebleven uit de sessies)
  - 4.2 Vaststellen Verkiezingsprogramma na stemming over Amendementen
  - 4.3 Toespraak lijsttrekker Tom Berendsen
  - 4.4 Bekrachtigen kandidatenlijst
  - 4.5 Interviews kandidaten

- Intermezzo** **15.25-15.33**

- 5. Plenair vervolg** **15.33-16.00**
  - 5.1 Toespraak Henri Bontenbal
  - 5.2 Afsluiting

- 6. Borrel** **16.00-17.30**

- 7. 12 Provinciën Diner** **17.30-20.30**

2. Deelsessies

Tussen 10.00 en 11.45 vinden er vier sessies plaats.

Je geeft je van tevoren niet op voor een bepaalde sessies. Afhankelijk van het aantal amendementen zal de verdeling over de sessies in de week voor het congres via de website bekend gemaakt worden.

Amendementen en resolutie (2 sessies)

Het overzicht van de amendementen kun je downloaden van de congressite.

De verdeling van de hoofdstukken per sessie is als volgt:

Deelsessie 1: Amendementen en resolutie (plenaire zaal=Passé Partout, begane grond).

In deze sessie komen de volgende hoofdstukken aan de orde:

- 1.1 Besluitvaardig en beschermend
- 1.2 Europese buitengrens en asiel
- 1.3 Veiligheid en defensie
- 1.5 Uitbreiding van de EU
- 2.2 Interne markt
- 2.3 Financiën en fiscaliteit
- 2.6 Arbeidsmigratie
- 3.1 Regio's versterken
- 3.2 Bereikbaarheid

Er is één resolutie ingediend, "*Meer vrouwen op prominente en strategische posities binnen de partij*". Deze wordt behandeld in deelsessie 1 in de plenaire zaal. Zie pag. 9.

Deelsessie 2: Amendementen (zaal Salvador, begane grond)

In deze sessie komen de volgende hoofdstukken aan de orde:

- 1.6 Digitalisering
- 1.7 Diversiteit en inclusie
- 2.1 *Strategische en groene industriepolitiek*
- 2.4 Energie en klimaat
- 2.5 Big Tech
- 2.8 Land- en tuinbouw
- 2.9 Water en visserij
- 2.10 Natuur en biodiversiteit
- 3.3 Gemeenschapszin en verbondenheid
- 3.4 Grensoverschrijdende criminaliteit

Deelsessie 3: Vitale Vereniging (zaal Vincent, 1^e etage)

In deze deelsessie zullen we in de vorm van een panelgesprek ingaan op het versterken van de vitaliteit van onze (lokale) afdelingen, geheel in het teken van Route 2026; onze weg richting de Gemeenteraadsverkiezingen van 2026. Tijdens dit panelgesprek met interessante panellleden delen we tips en trucs die bewezen succes hebben gebracht en is er de ruimte voor het stellen van vragen. Dit doen we op een interactieve manier waarbij ruimte is om geïnspireerd te raken én om inspiratie en tips te delen!

ALV BSV en Europa & decentraal (zaal Rembrandt, 1e etage)

Tijdens het CDA-congres zal de ALV van de Bestuurdersvereniging plaatsvinden als één van de vier deelsessies, tussen 10.00-11.45 uur. Het thema van de ALV is: Europa & decentraal. Met elkaar gaan we in gesprek over de aanstaande Europese verkiezingen, maar ook over de permanente campagne richting GR2026. Het inhoudelijke deel wordt voorafgegaan door een kort huishoudelijk deel met het vaststellen van de agenda, een update van de BSV en het vaststellen van de jaarrekening van de BSV.

Resolutie: Meer vrouwen op prominente en strategische posities binnen de partij; Resolutie ingediend door: CDAV c.s.

Het CDA Partijcongres, bijeen op 23 maart 2024 in Nijkerk,

A. Constateert dat:

- Op dit moment prominente posities binnen onze partij; zijnde de partijvoorzitter, de fractievoorzitters in de Eerste en Tweede Kamer en de lijsttrekker voor de verkiezingen van het Europees Parlement vervuld worden door mannen;
- De CDA Verenigingsraad momenteel bestaat uit vijfentwintig leden waarvan er slechts vijf vrouw zijn,
- Van de twaalf provinciale voorzitters er 11 man zijn;
- Dit geen divers beeld uitstraalt naar (potentiële) CDA-leden, politiek en de samenleving;

B. Overweegt dat:

- Teams met een gemixte samenstelling van mannen en vrouwen beter presteren dan eenzijdig samengestelde teams;
- We bewust moeten zijn van de belemmeringen die zorgen dat er nog geen volledige gelijkwaardigheid tussen vrouwen en mannen is binnen onze partij ;
- Er onder vrouwen in onze partij veel potentie en talent aanwezig is, maar dat ze onvoldoende doorstromen naar prominente posities;
- De selectiecommissies per definitie divers van samenstelling zijn en aandacht hebben voor het belang van diversiteit en m/v verhouding bij de selectie van kandidaten voor belangrijke posities in onze partij.
- Bevorderen van gelijkwaardigheid en meer diversiteit in de partij een brede inzet vereist;

C. Spreekt uit dat:

- Het landelijk bestuur met het CDAV gezamenlijk aan de slag gaat om vrouwen te ondersteunen in hun politieke ambities en politieke ontwikkeling;
- Het landelijk bestuur met het CDAV op het eerstvolgende congres verantwoording aflegt over welke acties zij gaan ondernemen om meer vrouwen op invloedrijke plekken binnen onze partij te krijgen, waarbij niet alleen naar de topposities gekeken wordt, maar ook naar de middenposities om de doorstroomkansen van vrouwen in de toekomst te vergroten;
- Het landelijk bestuur met het CDAV inzichtelijk maakt welke opvolging er gegeven is aan aangenomen resoluties die oproepen tot meer diversiteit en gelijkwaardigheid van vrouwen en mannen in de partij;
- Het landelijk bestuur met het CDAV inzichtelijk maakt wat er terecht gekomen is van het CDA Actieplan gelijkwaardigheid m/v en hoe zij de komende tijd verder handen en voeten gaat geven aan dit plan;
- Het landelijk bestuur selectiecommissies achteraf laat rapporteren over hoe zij aandacht hebben besteed aan de diversiteit en m/v verhouding bij de selectie van kandidaten;

En gaat over tot de orde van de dag.

3.6 Verslag Partijcongres 23/9/23, 's-Hertogenbosch

1. Welkomstwoord, officieel vaststellen agenda

Mark Buck, waarnemend partijvoorzitter, heet iedereen welkom en vertelt over het programma van het congres. .

Na de val van het kabinet is er al veel gebeurd. Er is een concept-kandidatenlijst, een concept-verkiezingsprogramma, een kandidaat-lijsttrekker en nog een kandidaat-lijsttrekker. Tijdens het congres worden deze allemaal definitief en starten we met een fantastisch team en een uitstekend verkiezingsprogramma de campagne.

De agenda wordt vastgesteld.

Programma

- **10.00-12.00 uur:** 5 sessies over het verkiezingsprogramma en de resoluties.
- **12.00-13.00 uur:** plenair officiële opening van het congres, gevolgd door het huishoudelijk deel
- **13.00-14.00 uur:** lunch en ontmoeting
- **14.00-16.15 uur:** plenair behandelen van een aantal overgebleven amendementen
- **Vanaf 15.15 uur:** de lijst en de lijsttrekker

De vergadering gaat in deelsessies uiteen om de amendementen op het verkiezingsprogramma te bespreken.

2. Plenaire opening

2.1 Opening en welkom

Mark Buck verwelkomt iedereen terug in de zaal. Er is hard gewerkt 's ochtends in de deelsessies. Een aantal amendementen die komen vanmiddag plenair terug.

2.2 Wilhelmus

Vers 1 en 6 van het Wilhelmus worden gezongen.

2.3 In Memoriam

We gedenken:

Paul Rüpp, Henk Tiesinga en Theo Meijer

Paul Rüpp overleed op 26 maart op 65 jarige leeftijd. Hij heeft zich jarenlang ingezet voor het CDA, o.a. als gemeenteraadslid, wethouder en burgemeester. Sinds 2021 was hij lid van het Landelijk Bestuur.

Henk Tiesinga overleed op 12 augustus op 74 jarige leeftijd. Hij was van 2009 tot 2011 lid van de Eerste Kamer voor het CDA.

Theo Meijer overleed op 13 augustus op 76 jarige leeftijd. Van 1996 tot 2003 was hij lid van de Tweede Kamer voor het CDA.

In hen gedenken we alle anderen die de partij dit jaar ontvallen zijn. Er volgt een moment van stilte.

2.4 Meditatief Moment

Etkin Armut, raadslid in Groningen, verzorgt het meditatief moment: over de stille motor midden in de samenleving. De knelpunten in onze samenleving worden voorafgaand aan de verkiezingen elke dag blootgelegd. We lezen erover in het nieuws, op sociale media of horen het op straat. En meer dan ooit zien we het om ons heen. En over Henri Bontenbal die als een stille motor op bezoek kwam in Groningen en sprak met vrijwilligers laten zien dat ons christendemocratische gedachtengoed springlevend is. We hebben het misschien niet altijd even goed door, maar het uit zich elke dag in het leven van onszelf, van de mensen om ons heen. Bewust of onbewust. Het zijn juist onze kernwaarden die herkenbaar zijn voor alle Nederlanders, CDA'er of niet.

3. Huishoudelijk deel

Introductie

Een aantal huishoudelijke zaken worden behandeld.

Stemmen

Er wordt een stemcommissie ingesteld, mocht het nodig zijn schriftelijk te stemmen.

3.1 Ingekomen stukken

Er zijn geen ingekomen stukken ontvangen

3.2 Vaststellen verslag congres 4 februari 2023

Het verslag van het congres van 4 februari jl. in Amersfoort wordt bij acclamatie vastgesteld.

3.3 Vaststellen en goedkeuren Begroting 2024

De begroting is goedgekeurd door de Verenigingsraad. Het positieve advies van de Auditcommissie staat op de website. Penningmeester René Bolle geeft een korte toelichting geeft.

De begroting 2024 wordt bij acclamatie vastgesteld.

3.4 Mandaatverzoek jaarverslagen en jaarrekeningen 2023

Op grond van artikel 24, lid 10 van het Huishoudelijk Reglement behandelt het Partijcongres in zijn voorjaarsvergadering de jaarrekeningen alsmede de jaarverslagen van de CDA organen.

In verband met de voorbereiding van de verkiezingen voor het Europese Parlement vindt het voorjaarscongres van 2024 plaats op 23 maart 2024. Gezien het vroege tijdstip van dit voorjaarscongres, is het niet mogelijk om de jaarrekeningen 2023 en de jaarverslagen 2023 reeds gereed te hebben voor behandeling door het Partijcongres.

Derhalve verzoekt het Landelijk Bestuur aan het Partijcongres om de volgende mandatering:

“Het Partijcongres gaat akkoord met het verstrekken van een eenmalig mandaat aan het Landelijk Bestuur en de Verenigingsraad om de jaarrekeningen 2023 en de jaarverslagen over 2023 te behandelen en namens het Partijcongres te accorderen.”

Per acclamatie wordt genoemde mandatering goedgekeurd.

3.5 Afscheid

We nemen vandaag afscheid van een aantal CDA'ers die zich de afgelopen jaren hebben ingezet voor onze partij op landelijk niveau:

- Eerste Kamerleden Ben Knapen, Niek Jan Van Kesteren, Joop Atsma, Ria Oomen Ruijten, Ton Rombouts en Peter Essers.
- Tweede Kamerleden Agnes Mulder en Jaco Geurts.
- Oud-partijvoorzitter Hans Huibers
- Voorzitter van de Eduardo Frei Stichting Jeroen Alting von Geusau.

Ben, Ria, Agnes en Hans ontvangen als dank voor hun inzet een zilveren speld.

Daarnaast nemen we ook afscheid van een aantal personen, die helaas niet aanwezig konden zijn: Rixt Meines, André Flikweert en Hans Franken. Hartelijk dank voor jullie inzet in deze commissies!

Woord van dank aan oud-partijvoorzitter Hans Huibers.

Waarnemend partijvoorzitter Mark Buck sprak zeer veel dank uit voor Hans zijn inzet voor de partij. Vol enthousiasme bezocht Hans in de afgelopen anderhalf jaar honderden afdelingen. Zijn motto was 'samen kunnen we meer' en hij legde de basis voor een nieuwe generatie beeld dragers. Met een staande ovatie dankte het congres Hans voor zijn tomeloze inzet.

3.6 Benoemingen

Ook staan er benoemingen op de agenda: de commissie van beroep, de toetsingscommissie en de integriteitscommissie zijn commissies van het congres. Op voordracht van het landelijk bestuur worden de leden voor deze commissies benoemd.

Doordat de termijn van verschillende leden van deze commissies is verlopen vragen we het congres om de volgende personen te (her)benoemen.

Voor de Commissie van Beroep: Max Keulaerds, Sietske Poepjes, Jonathan Soerharno (afwezig)

Voor de Toetsingscommissie: Sarangi Elavarasan, Jan Leliveld, Joyce van Beek

Voor de Integriteits- en Royementscommissie: Marja van Bijsterveldt-Vliegenthart.

Akkoord bij acclamatie op voordrachten.

3.7 Bijdrage CDJA

CDJA voorzitter Kevin Klinkspoor vertelt over het initiatief 'Vrienden van het CDJA'.

3.8 Bijdrage CDA-Limburg

Raymond Vlecken en Michael Theuns van CDA Limburg komen op het podium en vertellen over commissie Vlecken.

Vervolg middagprogramma:

4.a Programma en resoluties

Marischa Kip leidt als technisch voorzitter de het gedeelte waarin overgebleven amendementen uit deelsessies plenair behandeld worden. Namens LB neemt Mark Buck en namens programcommissie neemt Ralph Diederik plaats op het podium om eventuele vragen toe te lichten.

De na bespreking aangenomen amendementen zijn na afloop van het congres doorgevoerd in de tekst van het verkiezingsprogramma.

4.b Lijst en Lijsttrekker

Er wordt een video van kandidaat-lijsttrekker Henri Bontenbal getoond. We zijn trots op zo'n goede kandidaat-lijsttrekker.

4.3 Bekrachten kandidatenlijst

De stemcommissie, bestaande uit Merlin Majoor, Liesbeth van Kerkhof en JP Colenbrander is op dinsdag 19 september in vergadering bijeen geweest op het Partijbureau in Den Haag.

De commissie heeft zich door het partijbureau laten informeren over de ontvangst en wijze van verwerking van de stembiljetten. De commissie heeft geconstateerd dat dit op een zorgvuldige en vertrouwelijke wijze heeft plaatsgevonden.

De uitslag onder de afdelingen heeft het volgende opgeleverd. Mart van Lagen schuift naar plek 28. Marieke van der Spek komt daardoor op plek 29. Arjen Siegmann is vanaf de groslijst op de kandidatenlijst geplaatst.

Mevrouw Nahid Aoulad Bouchta heeft om persoonlijke omstandigheden zich moeten terugtrekken van de kandidatenlijst. Conform het kandidaatstellingsreglement wordt deze plek opgevuld middels opschuiving.

De definitieve kandidatenlijst wordt bij acclamatie bekrachtigd.

4.4 Presentatie kandidaten

Het geweldige team van kandidaten wordt met een filmpje voorgesteld en gelijktijdig komen de kandidaten het podium op. Hoogste nieuwe kandidaten op de lijst Marlou Absil en Hanneke Steen komen naar voren voor een kort gesprek.

4.6 Bekrachten voordracht lijsttrekker Europese Verkiezingen

Het gaat vandaag ook over de Europese Verkiezingen van 6 juni 2024. Ook daar zijn een verkiezingsprogramma, een kandidatenlijst en een lijsttrekker nodig. Het programma en de kandidatenlijst komen op het volgende congres van 23 maart aan de orde. De

lijsttrekker wordt vandaag gekozen. Tom Berendsen is voorgedragen als enige kandidaat. We kijken een kort filmpje. Er hebben zich geen tegenkandidaten gemeld. Voordracht van Tom Berendsen wordt bij acclamatie bevestigd. Felicitaties en een kort gesprek met Tom volgen.

4.7 Bekrachten voordracht lijsttrekker Tweede Kamer Verkiezingen

We kiezen vandaag de lijsttrekker voor de Tweede Kamerverkiezingen. We hebben een enkelvoudige voordracht zonder tegenkandidaten, er is grote steun vanuit de hele partij. We kijken filmpje hoe het vanaf half augustus allemaal begon.

De voordracht van Henri Bontenbal als lijsttrekker voor de Tweede Kamerverkiezingen wordt met een daverend applaus bekrachtigd. Felicitaties volgen.

4.8 Sprekers

Voor Henri gaat spreken komen Eline en Derk naar voren en richten kort het woord tot Henri en de zaal.

4.9 Speech Henri

Lijsttrekker Henri Bontenbal: *“Ik wil een toekomst, ik wil een verhaal. Niet voor mezelf, maar voor ons allemaal.”* Dat zingt Froukje. Een jonge Nederlandse zangeres, die doorbrak toen haar nummer ‘Groter dan ik’ viraal ging op sociale media.

We zijn toe aan een nieuw verhaal, over een fatsoenlijk land en een betere wereld. Daarom willen wij niet toezien hoe ons land twee gezichten heeft. Hoe de groeiende ongelijkheid ons van elkaar vervreemdt. Hoe ons gevoel van saamhorigheid verzwakt omdat we steeds onverschilliger staan tegenover het lot van de ander.

Ik geloof dat we terug kunnen van ‘ik’ naar ‘wij’. En het begint bij ons, bij ieder van ons. Een nieuw verhaal. Niet voor onszelf, maar voor ons allemaal. Ik wil die wereld schetsen, een wereld waarin we weer van ‘ik’ naar ‘wij’ gaan. Onze visie op een beter Nederland. Onze visie op een fatsoenlijk land.”

4.10 Sluiting congres

Mark Buck sluit het congres af. We gaan aan de borrel. Graag tot ziens op 23 maart weer. Maar eerst gaan we met z'n allen op campagne voor een fatsoenlijk land.

3.7 Stand van zaken eerder aangenomen resoluties

nr	Indiener	Titel	Strekking	Stand van zaken
		Partijcongres 5 november 2022		
1	CDA Borsele cs.	Energie compensatie	Ruimhartige compensatie en betrokkenheid van omwonenden bij de bouw van nieuwe kerncentrales.	<i>De geest van de resolutie is onderdeel van het verkiezingsprogramma.</i> <i>De fractie neemt deze resolutie mee in standpuntbepalingen naar de toekomst toe.</i>
2	Dits Ernten cs.	Resolutie: over energiekosten ouderen, chronisch zieken en gehandicapten	Structurele tegemoetkoming voor ouderen, chronisch zieken en gehandicapten ivm de stijgende energiekosten.	<i>De fractie neemt deze resolutie mee in standpuntbepalingen naar de toekomst toe.</i>
3	Laurens Stibbe cs.	Op weg naar ons Collectief Duurzaamheid Actieplan	Onder coördinatie van het WI een plan/visie moet komen om de klimaatdoelen richting 2050 te halen.	<i>Met de indiener is een werkgroep opgestart om uitvoering te geven aan de resolutie.</i>
4	André Bouma cs	Resolutie bitterzoet	Aanpak van de bitterzoetplant t.b.v een gezonde pootaardappelteelt.	<i>De fractie neemt deze resolutie mee in standpuntbepalingen naar de toekomst toe.</i>
5	CDA Drenthe	Toekomst van het CDA	Appreciatie om nog meer het eigen geluid in kamer en kabinet te laten horen.	<i>Deze resolutie is een dagelijkse opdracht voor het CDA en die proberen we samen met alle CDA-ers op lokaal, provinciaal en europees samen in te vullen.</i>
6	CDA Fryslan	Herstel vertrouwen in betrouwbare en betrokken overheid	Het CDA in 2023 met een verdere uitwerking van een regionaal kiesstelsel komt.	<i>Opgenomen in het verkiezingsprogramma.</i> <i>Onderdeel van de werkagenda van het WI.</i>
7	CDA Fryslan	Landbouwakkoord met visie	Een langetermijnvisie op landbouw significant deel gaat uitmaken van het landbouwakkoord	Dit is nadrukkelijk de inzet van het CDA. De woordvoerder heeft er bij de begroting van LNV ook op aangedrongen: "Wat het CDA

				betreft moet het landbouwakkoord dus geen eenmalige actie zijn maar structureel zijn.". Als het landbouwakkoord in het voorjaar gesloten gaat worden zal dit verder vormgegeven gaan worden
9	CDJA	Laat studenten niet in de kou staan	Studenten helpen de energiekosten te betalen en verhuurders verplicht worden woningen te verduurzamen.	<i>Zoals aangegeven krijgen studenten vanaf september bij de her-introductie van de basisbeurs een extra energiecompensatie. Daarnaast liggen er stevige verplichtingen richting verhuurders om woningen te verduurzamen zodat energiekosten afnemen. De fractie zal de bestaanszekerheid van studenten blijven agenderen.</i>
10	CDA Hattem cs	Ontkoppelen duurzame energie aan fossiele brandstoffen	Het CDA zich er daarom o.a. voor inzet om te voorkomen dat energieproducenten overwinsten maken bij het leveren van o.a. wind- en zonne-energie terwijl consumenten te maken krijgen met te hoge prijzen voor deze energie.	<i>De fractie neemt deze resolutie mee in standpuntbepalingen naar de toekomst toe.</i>
11	CDA Hattem cs	Energieplafond gebedshuizen en kerken	Er gerichte ondersteuning dient te komen voor kerken en gebedshuizen in het kader van de stijgende energieprijzen.	<i>De fractie neemt deze resolutie mee in standpuntbepalingen naar de toekomst toe.</i>
15	CDA Zuid-Holland	Bouwen aan gemeenschappen	Bij het bouwen van wijken zetten CDA'ers zich in voor het bouwen van wijken die zich ontwikkelen tot sterke gemeenschappen.	<i>Uitwerking van de resolutie is onderdeel van de werkagenda van het WI. De geest van de resolutie is onderdeel van het verkiezingsprogramma wat indiener zelf mede geschreven heeft.</i>
16	CDA Zuid-Holland	Ruimte is schaars en ongelijk verdeeld	CDA-bestuurders evenwichtige verdeling van de ruimtedruk over Nederland nastreven, zodat elke regio zijn potentie kan waarmaken en de	<i>Uitwerking van de resolutie is onderdeel van de werkagenda van het WI.</i>

			leefkwaliteit lokaal niet lijdt onder over- of onderdruk;	<i>De geest van de resolutie is onderdeel van het verkiezingsprogramma wat indiener zelf mede geschreven heeft.</i>
17	Peter Koekoek, cs	Wolf	De Rijksoverheid haar verantwoordelijkheid neemt ter bescherming van haari inwoners tegen de wolf, en zo nodig wegdrijft.	<i>De resolutie is onderdeel van het verkiezingsprogramma. Mede op initiatief van het CDA lopen er gesprekken in Europa om de beschermde status van de Wolf af te schaffen.</i>
18	Theo Schmitz cs	Tata Steel	Spreekt de noodzaak uit om TATA te vergroenen.	<i>De geest van de resolutie is onderdeel van het verkiezingsprogramma. De fractie neemt deze resolutie mee in standpuntbepalingen naar de toekomst toe.</i>
19	CDJA	Persvrijheid onder druk	Verzoek tot inzet op de versterking van de persvrijheid.	<i>De geest van de resolutie is onderdeel van het verkiezingsprogramma. De fractie neemt deze resolutie mee in standpuntbepalingen naar de toekomst toe.</i>
20	CDJA	Een eerlijke prijs voor de energietransitie	de maatschappelijke kosten van de uitstoot van broeikasgassen op de vervuiler te verhalen door middel van beprijzing.	<i>De geest van de resolutie is onderdeel van het verkiezingsprogramma. De fractie neemt deze resolutie mee in standpuntbepalingen naar de toekomst toe.</i>
21	CDJA	Betrouwbare duurzaamheidsclaims	Het CDA tegen 'greenwashing' is en zorgt dat dit een plek krijgt in wetgeving of bij de implementatie van Europese richtlijnen.	<i>De geest van de resolutie is onderdeel van het verkiezingsprogramma. De fractie neemt deze resolutie mee in standpuntbepalingen naar de toekomst toe.</i>

22	CDJA	Eerlijke kansen voor studenten en starters	Toezien op eerlijke compensatie en waken voor grote stijging van de rente op studieschuld.	<p><i>De geest van de resolutie is onderdeel van het verkiezingsprogramma.</i></p> <p><i>De TK-fractie heeft met de moties meegestemd die oproepen tot het beperken van de verhoging op studieschuld.</i></p> <p><i>De fractie neemt deze resolutie mee in standpuntbepalingen naar de toekomst toe.</i></p>
		Partijcongres 4 februari 2023		
		Geen resoluties ingediend		
		Partijcongres 23 september 2023		
23	CDA stedenne twerk	versterken urbane CDA-identiteit	Samenwerking versterken met het stedennetwerk ten behoeve van de 'urbane identiteit'.	<i>Met de indieners zijn gesprekken opgestart om met elkaar de samenwerking richting komende jaren vorm te geven.</i>

3.10 Benoemingen

EFS

Voorzitter

In samenspraak met de EFS draagt het landelijk bestuur Friso Douwstra voor als voorzitter van de Eduardo Frei Stichting. Het partijcongres wordt gevraagd de voordracht te bekrachtigen.

In het dagelijks leven is Douwstra gedeputeerde van de provincie Fryslân. Douwstra is al langer actief bij de EFS als trainer.

Landelijk Bestuur

Secretaris

Het landelijk bestuur heeft Abel van de Sluis voorgedragen als secretaris van het landelijk bestuur. De verenigingsraad heeft de voordracht unaniem goedgekeurd. Er hebben zich geen tegenkandidaten gemeld.

Voorzitter selectiecommissie Robbert Jan Duijn: “Met zijn leeftijd brengt Abel (22) diversiteit in het Landelijk Bestuur en nieuwe energie. Hij heeft een duidelijke visie op het vitaliseren van de vereniging. Met zijn humor en daadkracht kan hij de afdelingen motiveren en faciliteren.”

In het dagelijks leven werkt Abel als allround communicatieadviseur bij VNO NCW West. Hij studeerde politicologie in Leiden. Abel is actief geweest als secretaris van het CDJA, in het Algemeen Bestuur van CDA Zeeland en als campagneleider voor Zeeland bij de afgelopen Tweede Kamerverkiezingen.

Landelijk Bestuur

Voorzitter

Het landelijk bestuur heeft Jean Wiertz voorgedragen als voorzitter van het landelijk bestuur. De verenigingsraad heeft de voordracht unaniem goedgekeurd. Er hebben zich geen tegenkandidaten gemeld.

Voorzitter van de selectiecommissie Robbert Jan van Duijn: “Jean heeft een duidelijk en authentiek CDA-verhaal, waarbij het beeld en het verhaal overeenkomen. Hij is een verpersoonlijking van de waarden van het CDA. Een intrinsieke motivatie om bij te dragen aan het CDA drijft hem. Hij heeft bestuurlijke ervaring in transitie- en veranderprocessen. Jean geeft mensen het gevoel dat zij gezien en gehoord zijn, en kan daarmee de verbinding leggen tussen diverse groeperingen binnen onze partij.”

In het dagelijks leven is Wiertz rector van het Sint-Janslyceum in 's-Hertogenbosch en afdelingsvoorzitter van het CDA 's-Hertogenbosch. Eerder was hij actief voor het CDA in Rotterdam en Dordrecht. Wiertz heeft een uitgebreide bestuurlijke carrière in de onderwijswereld en in het maatschappelijke middenveld achter de rug.